

Vydání knihy podpořila MAS Rokytná, o. p. s.,
v rámci projektu Akční plán SCLLD OPZ+ MAS Rokytná



Spolufinancováno
Evropskou unií

Jan Sucharda

Hrotovice v proměnách času

Vydáno u příležitosti 30. výročí jmenování Hrotovic městem
www.hrotovice.cz

Autoři fotografií:

- I. část: Karel Chrást, Ondřej Knoll (ze sbírek Muzea Vysočiny Třebíč), neznámí autoři, Jan Sucharda
II. část: Pavel Cafourek, Jan Sucharda,
III. část: Pavel Cafourek, Jiří Hlavnička, Pavel Rybníček, Jan Sucharda, Iveta Škodová, Petra Zelenková,
archivy hrotovických škol a MěÚ Hrotovice
IV. část: Pavel Cafourek, Jiří Hlavnička, Jan Sucharda, archivy hrotovických spolků,
V. část: Ivo Svoboda

* * *

Pro Město Hrotovice vydal v roce 2024 jako svoji 36. publikaci

PhDr. Jan Sucharda – JAS

Sokolská 368, 675 55 Hrotovice

www.jas-hrotovice.com / www.jansucharda.cz

ISBN 978-80-907819-3-1

HROTOVICE
V PROMĚNÁCH ČASU

Jan Sucharda

HROTOVICE V PROMĚNÁCH ČASU

2024

*„Dějiny jsou svědky času, světlem pravdy,
živou pamětí, učitelkou života a poslem minulosti.“
Marcus Tullius Cicero*



Vážení spoluobčané,

v letošním roce si připomínáme 30. výročí jmenování Hrotovic městem. Při této příležitosti vznikla myšlenka ukázat naše město v „proměnách času“.

V této knize ožívají místa, která denně míváte, domy, v nichž bydlíte nebo pracujete, které mnohdy zachycujete jen pouhým koutkem oka. Všichni, kdo se svými příspěvky na jejím napsání podíleli, byli vedeni upřímnou snahou zanechat příštím generacím svědectví o životě v Hrotovicích za poslední desetiletí. Vydáním knihy „Hrotovice v proměnách času“ chceme poděkovat všem lidem, kteří se podílejí na organizaci společenského života, vymýšlejí nové aktivity, pracují na zvelebování našeho města a šíří jeho dobré jméno a to jak v současnosti, tak i v letech minulých.

Naše velké poděkování patří autorovi díla PhDr. Janu Suchardovi. Věřím, že po přečtení této knihy, získá čtenář větší povědomí o našem městě.

Hana Škodová, starostka

Úvodní poznámka

Na rozdíl od doby celkem ještě nedávné - na konci 20. století, kdy bylo fotografování „doménou“ ne příliš mnoha lidí, dnes v digitálním věku pořizuje snímky prakticky každý a to včetně docela malých dětí. Než pracně a zdlouhavě vypisovat na pohlednici, jak se máme na dovolené dobře, jak je tu krásně, jaké památky navštěvujeme či jak si užíváme mořských vln, prostě vezmeme mobil, blikneme několik záběrů, uložíme je na FB nebo odešleme blízkým či přátelům „whatsappkou“.

Dlouhé texty se dnes nikomu nechce číst a je i fakt, že někdy jedna fotografie sdělí víc, než spousta slov. Na druhé straně ta obrovská záplava obrázků, která se na nás hrne jako tsunami ze všech stran a kterou jsme doslova zahlceni, vede k určité povrchnosti při vnímání. Obrázky jsou jako podzimní listí na hladině prudké řeky, díváme se na ně, na jejich barvy, ornamenty, které vytvářejí, ale ony plynou rychle pryč z našeho zorného úhlu a vzápětí si je už nedovedeme vybavit. Máme-li však fotografii nikoli ve virtuální, ale ve fyzické podobě, ať už jako papírovou třeba v albu nebo otištěnou v knize, můžeme se k ní kdykoli vrátit a připomenout si okamžiky, které zachycuje.

Proto je i v této knížce položen důraz na fotografie, na obrazové informace o našem městě, o jeho podobě v minulých desetiletích i v současnosti, o životě v něm. Zůstanou tak zachovány i pro příští generaci.

I.

FOTOGRAFIE – PAMĚŤ ČASU aneb HROTOVICE KDYSI A DNES

Díky vynálezu fotografie a jejímu postupnému rozšíření máme dnes možnost „osvěžit“ si paměť či nahlédnout do „zapomenutých časů“, které jsme osobně nezažili.

Nejstarší dochovaná fotografie Hrotovic je snímek zámku, jejímž autorem je nejspíš brněnský fotograf František Dvořák. Ten na počátku šedesátých let 19. století vyjížděl do bližšího i vzdálenějšího okolí Brna, aby zde pořizoval fotografie místních pamětihodností. Druhou dochovanou fotografií je záběr na střed Hrotovic – s částí Podlouček, Dolním rybníkem, Panskou hospodou a zámek, která je součástí pamětního tabla zastupitelstva z roku 1894. Podobný záběr pořízený ze Šibeničního vrchu je na další fotografii, která zachycuje Podloučky, Dolní rybník a na horizontu pak kostel, zámek a Panskou hospodu a téměř stejný pohled je z 20. let minulého století.

Tyto fotografie nemají své „současné protějšky“ z důvodu pozdější zástavby.

Hrotovice měly štěstí, že se do nich v roce 1912 z Dalešic přestěhoval obchodník a fotograf Karel Chrást. Postavil zde dům, provozoval svoji živnost a zanechal nám ve svých snímcích obraz obce z první poloviny dvacátého století. Vydával nejen pohlednice na nichž zachytil důležité objekty – samozřejmě zámek, kostel, školu, hotely (Jonáš, Anderle a Florián), ale také domy, v nichž měli své živnosti tehdejší podnikatelé. Objektiv svého fotoaparátu však nezaměřoval jenom na stavby, ale také na nejrůznější společenské události – cvičení Sokola a Orla, divadelní představení, návštěvu prezidenta T. G. Masaryka, slavnosti Selské jízdy, svěcení nové hasičské stříkačky, letní radovánky u Nových rybníků a pod.

Do Hrotovic několikrát zavítal i náměšťský fotograf Ondřej Knoll a některé další fotografie pořídili dnes už neznámí amatéři.

Díky těmto fotografům, ať už to byla jejich profese či jenom „koníček“, máme možnost ohlédnout se o desítky let zpátky.

Vydejme se tedy s touto knížkou na pomyslnou „procházku“ našim městem a můžeme vzpomínat a porovnávat. Snad to bude procházka zajímavá, zábavná, možná i poučná, a pro někoho třeba i trochu nostalgická...



Fotografie pořízená okolo roku 1860 pravděpodobně brněnským fotografem Františkem Dvořákem



Fotografie z roku 1894, součást pamětního tabla Zastupitelstva městyse Hrotovice, neznámý autor



*Podloučky s kostelem, zámkem a panskou hospodou na fotografii z konce 19. století,
neznámý autor*



*A téměř identický záběr zhruba o 20 let později – již jsou zastavěné Podloučky,
foto Karel Chrást*



1912



20. léta 20. století